

Handläggare
Gunilla Olsson
Telefon: 0850823678

Till
Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd
2021-01-28

Institutet för språk och folkminnets förslag till handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken finska, jiddisch, meänkieli och romska

Yttrande till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Sveriges nationella minoriteter omfattas av minoritetslagens grundskydd som innebär skydd av språk och kultur, rätten till information och delaktighet i frågor som berör minoriteten. Utöver grundskyddet finns ett förstärkt skydd i så kallade förvaltningsområden. Stockholm är förvaltningskommun för sverigefinnar, samer och tornedalningar. I juni 2019 gav regeringen Institutet för språk och folkminnen i uppdrag att utarbeta ett samlat handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken finska, jiddish, meänkieli och romani chib. Syftet med uppdraget är att främja möjligheten för de nationella minoritetsspråken att revitaliseras och fortleva som levande språk i Sverige. Stockholms stad hör till de remissinstanser som kulturdepartementet har gett möjlighet att yttra sig om förslaget. Den övervägande delen av åtgärdsförslagen i handlingsprogrammet rör sådant som inte hör till stadsdelsnämndens verksamheter och ansvarsområden.

Ärendets beredning

Ärendet är berett inom avdelningen för ekonomi och upphandling.

Bakgrund

Regeringen gav i juni 2019 Institutet för språk och folkminnen i uppdrag att utarbeta ett samlat handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken finska, meänkieli, jiddish och romani chib. Syftet med uppdraget är att främja möjligheten för de nationella minoritetsspråken att revitaliseras och fortleva som levande språk i Sverige. Sametiget fick motsvarande uppdrag för de samiska språken. Stockholms stad hör till de remissinstanser som Kulturdepartementet har gett möjlighet att yttra sig om förslaget. Hägersten-Älvsjö stadsdelsnämnd har utsetts till en av kommunstyrelsens remissinstanser.

Ärendet

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724) innehåller bestämmelser om nationella minoriteter, nationella minoritetsspråk, förvaltningsområden och rätten att använda minoritetsspråk hos förvaltningsmyndigheter och domstolar. Nationella minoriteter är judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. I språklagen (2009:600) anges att de nationella minoritetsspråken är finska, jiddisch, meänkieli, romani chib och samiska.

Alla nationella minoriteter omfattas av minoritetslagens grundskydd som innebär skydd av språk och kultur, rätten till information och delaktighet i frågor som berör minoriteten. Den svenska minoritetslagstiftningen syftar till att skydda de nationella minoriteterna, att stödja och skydda deras språk och kultur och stärka minoriteternas möjlighet till inflytande. De nationella minoritetsspråken, som är en del av det svenska kulturarvet, ska kunna bevaras och utvecklas som levande språk. Grundskyddet i lagen handlar om att synliggöra, stärka och utveckla de nationella minoritetsspråken så att de förblir levande språk och att skydda minoriteternas fortlevnad i Sverige.

Utöver grundskyddet finns ett förstärkt skydd i så kallade förvaltningsområden. Stockholm är förvaltningskommun för sverigefinnar, samer och tornedalingar. Inom förvaltningsområdet har minoriteten rätt till förskola och äldreomsorg helt eller delvis på sitt minoritetsspråk samt rätt att använda sitt minoritetsspråk i sina kontakter med kommunen där den enskilde är part eller ställföreträdande part i ett ärende, om ärendet har anknytning till förvaltningsområdet.

Även andra lagar fastställer de nationella minoriteternas rättigheter. Ett exempel är socialtjänstlagen som slår fast att kommuner ska verka för att det finns tillgång till personal som talar finska,

meänkieli och samiska där det behövs för omvårdnaden av äldre personer. Ett annat exempel är skollagen som slår fast att en elev som tillhör någon av de nationella minoritetsgrupperna ska kunna få modersmålsundervisning i sitt nationella minoritetsspråk. Även förskolan ska erbjuda barn modersmålsstöd.

Regeringen gav i juni 2019 institutet för språk och folkminnen i uppdrag att utarbeta ett samlat handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken finska, meänkieli, jiddish och romani chib. Syftet med uppdraget är att främja möjligheten för de nationella minoritetsspråken att revitaliseras och fortleva som levande språk i Sverige. Som skäl anger regeringen bland annat att det är nödvändigt att fortsatt vidta åtgärder för att vända den pågående språkbytesprocessen i Sverige.

En stor del av åtgärdsförslagen i handlingsprogrammet handlar om en fungerande utbildningskedja från förskolan till högskola och universitet. De delar av handlingsprogrammet som rör förskoleklass, grundskola och gymnasium har redan tidigare remitterats.

Den övervägande delen av åtgärdsförslagen i handlingsprogrammet rör sådant som inte hör till stadsdelsnämndens verksamheter och ansvarsområden, förutom åtgärdsförslagen gällande förskolan. Åtgärdsförslagen rörande förskoleklass har redan varit ute på remiss och tas därför inte upp i detta remissvar.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen har inga invändningar mot förslaget till handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken.

Förvaltningen håller med om det som står i remissen om att det finns en brist på kunskap om de nationella minoriteterna och minoritetsspråken inom den offentliga sektorn och stödjer förslaget om att ta fram en webbutbildning för tjänstepersoner inom den offentliga sektorn.

Gunilla Davidsson
stadsdelsdirektör

Alex Baena
avdelningschef

Bilaga

Remissunderlaget - Institutet för språk och folkminnens förslag till handlingsprogram för bevarande av de nationella minoritetsspråken finska, jiddish, meänkieli och romska

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Gunilla Davidsson, stadsdelsdirektör	2021-01-12
Alex Baena, avdelningschef	2021-01-12